

ÁFORM UM LAGASETNINGU

– sbr. samþykkt ríkisstjórnar frá 10. mars 2017, 1.-4. gr.

Málsheiti og nr.	Frumvarp til laga um breytingu á tollalögum, nr. 88/2005 (persónuupplýsingar, aðgerðir gegn peningabætti o.fl.). 35. mál.
Ráðuneyti /verkefnisstjóri	Fjármála- og efnahagsráðuneytið
Innleiðing EES-gerðar?	☐ Já ☒ Nei
Dags.	11. nóvember 2020.

A. Úrlausnarefni

1. Forsaga máls og tilefni

A. Heimildir til vinnslu persónuupplýsingar: Hinn 19. október 2016 voru lög um aðgerðir stjórnvalda gegn skattsvikum o.fl., nr. 112/2016, samþykkt á Alþingi. Í ákvæði til bráðabirgða í lögnum er kveðið á um skyldu ráðherra til að leggja lagafrumvarp fyrir Alþingi þar sem kveðið verði á um heimildir tollstjóra til vinnslu persónuupplýsinga. Eins og ákvæðið gerir ráð fyrir skipaði ráðherra starfshóp til að undirbúa tillögur að heimildunum. Í frumvarpinu munu koma fram ákvæði sem byggja á tillögum hópsins.

B. Eftirlit með flutningi reiðufjár: Í áhættumati ríkislögreglustjóra vegna peningabættis og fjármögnunar hryðjuverka frá 2019 er gerð athugasemd við eftirlit með flutningi reiðufjár til og frá landinu. Eftir að áhættumatið kom út hafa verið gerðar úrbætur og hefur tollstjóri t.a.m. fengið til sín sérhæfðan peningahund. Lagt er til að heimildir tollstjóra til þess að leita í farangri farþega verði auknar.

2. Hvert er úrlausnarefnið? Um úrlausnarefnið vísast í lið 1.

3. Að hvaða marki duga gildandi lög og reglur ekki til?

A. Heimildir til vinnslu persónuupplýsinga: Í ljósi friðhelgisákvæðis stjórnarskrár og ákvæða II. kafla laga um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga þurfa lagaheimildir að vera tryggðar til vinnslunnar. Meðal annars í ljósi innleiðingar reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2016/679 frá 27. apríl 2016 um vernd einstaklinga í tengslum við vinnslu persónuupplýsinga og um frjálsa miðlun slíkra upplýsinga og niðurfellingu tilskipunar 95/46/EB þarf að treysta grundvöll ákvæða um upplýsingavinnslu tollstjóra.

B. Eftirlit með flutningi reiðufjár: Samkvæmt lögum er ekki hægt að leita í farangri sem hefur verið innritaður í flug.

B. Markmið

1. Stefna hins opinbera á viðkomandi málefnasviði/málaflokki

Stefna hins opinbera í málaflokki tollamála kemur fram í undirbúningsgögnum tollalaga og ákvæðum laganna. Embætti tollstjóra gegnir mikilvægu hlutverki sem eftirlitsaðili með inn- og útflutningi og ferðum fara og manna inn á og út af íslensku tollsvæði. Embættinu er m.a. ætlað að vinna framþróun, hagræðingu og einföldun tollframkvæmdar, skilvirkri og árangursríkri tollstarfsemi og sem bestri þjónustu tollgæslunnar og stuðla að því að tollframkvæmdin verði sem hagfelldust fyrir atvinnulífið, almenning og samfélagið. Markmið tollalaga má í meginatriðum draga saman á þann hátt að tryggja ríkissjóði tekjur af inn- og útflutningi og almannahagsmunum vernd gagnvart innflutningi og för fara og manna inn á og út af íslensku yfirráðasvæði.

2. Markmið sem að er stefnt með lagasetningu í ljósi úrlausnarefnis og stefnu stjórnvalda Með frumvarpinu verður stefnt að því að treysta möguleika tollstjóra til sinna hlutverki sínu á skilvirknan og öruggan hátt.
C. Leiðir
1. Ekkert aðhafst - hvaða afleiðingar hefði það? Eins og fram hefur komið munu ákvæði frumvarpsins stefna að aukinni skilvirkni í tollframkvæmd. Ef ekkert væri aðhafst mundi sú skilvirkni ekki verða að veruleika. 2. Önnur úrræði en lagasetning sem metin hafa verið Lagt hefur verið mat á að hvaða leyti væri unnt að koma þeim atriðum sem gert er ráð fyrir að komi fram í frumvarpinu fyrir í reglugerð. Niðurstaða þess mats er að eðlilegt og nauðsynlegt þykir að tekið verði á atriðunum með settum lögum. 3. Mögulegar leiðir við lagasetningu Þar sem mörg þau efnisatriði sem ákvæði frumvarpsins munu snerta koma þegar með einum eða öðrum hætti fram í tollalögum þykir sú leið sem farin verður með frumvarpinu sú eina færa.
D. Hvaða leið er áformuð og hvers vegna?
1. Stutt lýsing á þeirri leið sem áformuð er og rökstuðningur fyrir henni Sjá umfjöllun að framan. 2. Helstu fyrirhuguðu breytingar á gildandi lögum og reglum, hvort heldur bætt er við eða fellt brott Um er að ræða viðbætur og breytingar á tollalögum.
E. Samræmi við stjórnarskrá og þjóðarétt – aðrar grundvallarspurningar
1. Koma áformin inn á svið stjórnarskrár og þjóðréttarskuldbindinga? Tillögur frumvarpsins um heimildir tollstjóra til vinnslu persónuupplýsinga snerta ákvæði 71. gr. stjórnarskrár og ákvæði laga um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga. 2. Varða áformin ákvæði EES-samningsins um ríkisaðstoð, tæknilegar reglur um vöru og fjarþjónustu eða frelsi til að veita þjónustu? Nei. 3. Er önnur grundvallarlöggjöf sem taka þarf tillit til? Nei.
F. Samráð
1. Hverjir eru helstu hagsmunaaðilar? Einstaklingar og fyrirtæki. 2. Er skörun við stjórnarmálefni annarra ráðuneyta? Nei. 3. Samráð sem þegar hefur farið fram Á ekki við. 4. Fyrirhugað samráð. Frumvarpið verður unnið í samvinnu við embætti tollstjóra. Þá verður bæði áformaskjal og frumvarpsdrög birt í samráðsgátt stjórnvalda.
G. Mat á áhrifum þeirrar leiðar sem áformuð er
1. Niðurstaða frummats á áhrifum, sbr. fylgiskjal Frumvarpið mun einvörðungu innihalda tillögur sem snerta tollframkvæmd. Markmið þess verður að auka skilvirkni framkvæmdarinnar. Ekki er ástæða til að ætla að tillögurnar hafi áhrif á ríkissjóð.
H. Næstu skref, innleiðing

1. Hefur verið gerð verkefnisáætlun fyrir frumvarpssmíðina? Áætlað er að frumvarpið verði samið desember 2019 og drög að því birt á samráðsgátt stjórnvalda í janúar. Stefnt er á að frumvarpið verði lagt fram á Alþingi í febrúar 2020. 2. Hvernig verður staðið að innleiðingu löggjafar? Hvað má gera ráð fyrir að þeir sem verða fyrir áhrifum, opinberar stofnanir/hagsmunaaðilar/almennigur, þurfi langan tíma til undirbúnings/aðlögunar? Á ekki við. 3. Hvaða forsendur þurfa að vera fyrir hendi til að lagasetning beri árangur? Helstu forsendur þess að lagasetningin beri árangur eru að tollstjóra takist að afla og vinna þær upplýsingar sem nauðsyn krefur og að unnt verði að hafa viðunandi eftirlit með flutningi reiðufjár milli landa. 4. Mælikvarðar á árangur og útkomu Helstu mælikvarðar árangurs verða: a) færri álitamál tengd vinnslu persónuupplýsinga b) aukið eftirlit með ólöglegum flutningi reiðufjár milli landa mun hugsanlega leiða til þess að upplýst verður um fleiri slík mál. 5. Hefur verið hugað að því að afla gagna til að meta árangur þegar þar að kemur? Hægt verður að afla gagna frá tollstjóra til þess að meta árangur.
I. Annað
J. Fylgiskjöl
1. Mat á áhrifum lagasetningar – Frummat, sbr. eyðublað 2. Önnur fylgiskjöl eftir atvikum